

INDEX

Quaestio Quinta.

An Voluntas humana Christi fuerit semper conformis divinae.

Art. 1. Vera sententia stabilitur.
Art. 2. Objectiones soluta.

Quaestio Sexta.

An in Christo fuerit dolor, & tristitia voluntatis.

Art. 1. Quaestio Resolutio.
Art. 2. Prior solutio rationis in oppositum.

DISPUTATIO SEXTA.

De Virtutibus Theologicis, Fide, Spe, & Charitate.

QUESTIO PRIMA.

Quid sit Fides, & quodnam eius obiectum, tam materiale, quam formale.

Art. 1. Quid dicendum de obiecto materiali fidei.
Art. 2. Quid dicendum de obiecto formali fidei.
Art. 3. Solvuntur Objectiones.
Art. 4. Quorundam Scotistarum instantiae excluduntur.

Quaestio Secunda.

An revelatio ingrediatur obiectum formale fidei.

Art. 1. Quaestio Resolutio.
Art. 2. Objectiones Soluta.

Quaestio Tertia.

An obscuritas revelantis, vel rei revelatae pertinet ad obiectum formale fidei.

Art. 1. De obscuritate rei revelatae.
Art. 2. Resolutio Quaestio de obscuritate ex parte Dei revelantis.

Quaestio Quarta.

An fides, & scientia possint, simul esse de eodem obiecto.

Art. 1. Quid dicendum de potentia ordinaria, & naturali.
Art. 2. Quid dicendum de potentia Dei absoluta.
Art. 3. Recentiorum objectiones diluuntur.
Art. 4. Resolvitur Dubium, an assensus fidei sit certior quocunque scientifico.

Quaestio Quinta.

Quare ultra fidem acquisitam necessaria sit fides infusa.

Art. 1. Varii dicendi modi examinantur, & verus statuitur.
Art. 2. Objectiones nonnullae soluta de certitudine fidei infusae.

Quaestio Sexta.

An assensus fidei infusae sit supernaturalis quoad substantiam.

Art. 1. Sententia affirmativa praefertur.
Art. 2. Objectionum Solutio.

Quaestio Septima.

An differentia inter actus naturales, & supernaturales semper proveniat ex obiecto.

Art. 1. Sententia negativa praefertur.
Art. 2. Objectionum Solutio.

Quaestio Octava.

An omnis fidei assensus necessarius ad voluntate dependeat.

Art. 1. Resolutio Quaestio.
Art. 2. Objectiones soluta.

Quaestio Nona.

An pia credibilitatis affectio sit supernaturalis, & peculiarem in voluntate requirat habitum infusum.

Art. 1. Quaestio Resolutio quoad primam partem.
Art. 2. Resolutio Quaestio quoad secundam partem.

Quaestio Decima.

An mysteria nostrae fidei sint evidenter credibilia, & tale iudicium praecedere debeat plam credendi affectionem.

Art. 1. Resolutio quaestio quoad primam partem.
Art. 2. Resolutio quaestio quoad secundam partem.

Quaestio Undecima.

An assensus fidei eliciatur per discursum, vel solum per simplicem adhaesionem ad primam veritatem.

Art. 1. Resolutio Quaestio.
Art. 2. Solvuntur Objectiones.

Quaestio Duodecima.

An conclusio deducta ex duabus revelatis, vel ex una revelata, & altera naturaliter evidendi, sit de fide.

Art. 1. Resolutio Quaestio quoad primam partem.
Art. 2. Resolutio Quaestio quoad alteram partem.

Quaestio Decimatertia.

An fides sit una, vel multiplex, practica, vel speculativa.

Art. 1. Resolvitur Quaestio quoad primam partem.
Art. 2. Resolutio Quaestio quoad alteram partem.

Quaestio Decimaquarta.

An aliquis certo possit cognoscere se habere fidem.

Art. 1. Resolutio Quaestio.
Art. 2. Objectionum Solutio.

Quaestio Decimaquinta.

An fides omni tempore fuerit necessaria ad salutem, & justificationem.

Art. 1. Resolutio Quaestio affirmativa.
Art. 2. Argumenta contra necessitatem fidei soluta.

Quaestio Decimal sexta.

Quorum obsectorum fides explicita sit necessaria ad salutem adultorum.

Art. 1. Quaestio Resolutio.
Art. 2. Objectiones soluta.

Quaestio Decima septima. De Spe.

Quid sit, Spes, & quodnam eius obiectum tam materiale, quam formale.

Art. 1. Quodnam sit obiectum materiale Spei declaratur.
Art. 2. Quid sit obiectum formale Spei examinat.

DISPUTATIONUM.

Quaestio Decima octava.

An Spes theologica maneat in patria, ubi de amore amicitiae, & concupiscentiae.

Art. 1. Quaestio Resolutio.
Art. 2. Objectionum Solutio.

Quaestio Decimanona.

An possit Deus revelare damnationem reprobis, & num hic eo casu possit licite desperare.

Art. 1. Resolvitur Quaestio quoad primam partem.
Art. 2. Resolvitur Quaestio quoad alteram partem.

Quaestio Vigesima. De Charitate.

Quid sit Charitas, & quodnam eius obiectum tam materiale, quam formale.

Art. 1. Sub qua ratione formali Deus sit obiectum Charitatis.
Art. 2. Solvuntur objectiones.

Quaestio Vigesima prima.

An, & quo pacto Deus sit super omnia diligendus.

Art. 1. Resolvitur Quaestio.
Art. 2. Solvuntur Objectiones.

Quaestio Vigesima secunda.

An solus Deus sit ex Charitate diligendus, vel etiam proximos, & quomodo.

Art. 1. Deciditur Quaestio.
Art. 2. Solvuntur Objectiones.

Quaestio Vigesima tertia.

An praeter Charitatem infusam sit alia Charitas nostris actibus acquisita.

Art. 1. Sententia affirmativa statuitur.
Art. 2. Charitatis infusae, & acquisitae discrimina.

Quaestio Vigesima quarta.

An actus Charitatis viae sit ejusdem rationis specificae cum actu charitatis patriae.

Art. 1. Sententia negativa praefertur.
Art. 2. Objectionum Solutio.

Quaestio Vigesima quinta.

An Natura magis nos inclinet ad amandum Deum, quam nos ipsos.

Art. 1. Sententia affirmativa statuitur.
Art. 2. Solvuntur Objectiones.

DISPUTATIO SEPTIMA.

De Virtutibus Moralibus.

QUESTIO PRIMA.

Quid sit Virtus Moralis, & an sit habitus intrinsecus, & essentialiter in bonum inclinans.

Art. 1. Sententia negativa praefertur.
Art. 2. Objectionum Solutio.

Quaestio Secunda.

An per Theologicas Virtutes dentur aliae morales per se infusae.

Art. 1. Sententia negans eligitur.
Art. 2. Objectionibus occurritur.

Quaestio Tertia.

An Virtus in medio consistat, & quomodo.

Art. 1. Quomodo Virtutes Morales in medio consistant.
Art. 2. Quae ratione etiam in medio consistant virtutes intellectuales, & theologice.

Quaestio Quarta.

An Virtutes Morales subiectentur in voluntate, vel in appetitu sensitivo.

Art. 1. Quaestio Resolutio.
Art. 2. Thomistarum fundamentis occurritur.

Quaestio Quinta.

An Virtutes Morales sint inter se connexae.

Art. 1. Quaestio Resolutio.
Art. 2. Solvuntur Objectiones.

Quaestio Sexta.

De Connexione Virtutum Moralium cum Prudentia, & e contra.

Art. 1. Quaestio Resolutio.
Art. 2. Objectionum Solutio.

Quaestio Septima.

An Prudentia sit unica pro omnibus Virtutibus Moralibus, vel potius pro qualibet distincta.

Art. 1. Quaestio Resolutio.
Art. 2. Objectionum Solutio.

Quaestio Octava.

De Iustitia Virtutum Moralium praestantissima.

Art. 1. Assignatur, & declaratur definitio Iustitiae specialiter dictae, & aliqua de Jure, & lege generali traduntur.
Art. 2. Diviso Iustitiae particularis in commutativam, & distributivam declaratur.
Art. 3. Quid dicendum de Iustitia legali.

Quaestio Nona.

An fortitudo, & Temperantia sint Virtutes ab aliis distinctae, & quomodo.

Art. 1. Quid sit fortitudo, & obiectum.
Art. 2. Quid sit Temperantia, & eius obiectum.

Quaestio Decima.

An sint ponenda Dona Spiritus Sancti a Virtutibus distincta.

Art. 1. Sententia negativa stabilitur.
Art. 2. Objectiones soluta.

FINIS.

INDEX
ALTER DUBIORUM,

Quæ incidenter in singulis Disputationibus resolvuntur.

Numerus marginalem numerum signat Disputationum.

DUBIA

EX DISPUTATIONE PRIMA.

De Dominica Incarnatione.

DUBIUM PRIMUM.

- 1. **Q**UOMODO Verbum factum sit Homo sine sui mutatione. 5
2. Cur Unio hypostatica in Verbo ad unam formalitatem immediate terminetur, & non ad alias illi identificatas. 15
3. An unio hypostatica sit maxima omnium unionum in ratione unionis. 40
4. An sit omnium maxima in ratione doni, & beneficii. 42
5. An veram efficiat compositionem. 45
6. An fuerit facta mediante aliqua previa dispositione. 53
7. An huius unionis possibilitas sit naturaliter cognoscibilis. 56
8. An saltem arguitur intellectus creatus eam attingere posse. 60
9. An aliqua reliquia veri sanguinis Christi in terris post eius resurrectionem remanserit. 135
10. An Verbum cum his antonomem retinuerit. 188
11. An etiam dentes, ungues, & capilla fuerint immediate uniri hypostatici Verbo Divino. 204
12. An Beata Virgo fuerit vere Mater Dei, & quomodo. 166. & 226
13. An ex hypostasi, quod Verbum naturam irrationaliorem assumeret, illam personaret, vel potius tantum supponeret. 211
14. An accidens coniunctum possit immediate uniri Verbo. 236

DUBIA

EX DISPUTATIONE SECUNDA.

De Gratia, & Sanctitate Christi.

DUBIUM PRIMUM.

- 1. An si Christus per aliquam potentiam peccare possit, valeret dicere per communicationem idiomatum Deum, aut Verbum peccare. 55
2. An Christo, ut homini, sacrificium offerri possit. 219
3. An Christi humanitati cum unione hypostatica debeatur cultus laicæ. 226
4. An Christo, ut perfecto Redemptori, debeatur cultus laicæ. 235
5. An imagines sint proprie a doratione capaces, vel possint pura signa exemplaris rem emorari. 238
6. An hæc propositio Deus est homo, vel Verbum est homo sit predicatio formalis, vel identica. 272

- 7. An in hac propositione, Deus est homo, Deus a parte subiecti supponat propositio Verbi solum, an etiam pro indiviso Deitatis. 281
8. An in eadem propositione, Deus est homo, predicatum utroque conveniat subiecto. 284
9. An ea propositio Deus est homo, sit per se, ac in materia necessaria, vel per accidens, & in materia contingenti. 287
10. An hæc propositio, Homo est Deus, sit per se. 293
11. An ista propositiones, Deus factus est Homo, & Homo factus est Deus, sint vera, & propria. 296
12. An hæc propositiones, Christus est Deus, Christus est Homo, sint per se, & essentialis, an potius per accidens. 310
13. An hæc propositio, Christus incipit esse absolute prolata sit vera. 312
14. An hæc propositio, Christus est creatura, absolute prolata sit vera. 318
15. An possit dici, Christus quatenus homo est predestinatus ac etiam sine tali addito. 328
16. An humanitas Christi prius predestinata fuerit ad gratiam, & gloriam, quam ad unionem hypostaticam. 332
17. An hæc propositio absolute prolata sit vera, Christus predestinatus est Filius Dei. 334
18. An omnis oratio Christi in hac vita fuerit exaudita. 333

DUBIA

EX DISPUTATIONE TERTIA.

De Merito Christi, & aliorum per ipsum.

DUBIUM PRIMUM.

- 1. Quomodo explicanda sit æqualitas, & proportio meriti condigni cum suo premio, que ipsam distinguit a merito de congruo.
2. An inter nos, & Deum verum, & proprium intercedat meritum. 13
3. Quomodo intelligatur commune axioma, quod Deus premiat ultra condignum, & parit cura. 21
4. An meritum de congruo, & de condigno in ratione meriti univoce conveniant. 36
5. An conditio status via ad meritum requiratur ex natura rei, vel potius ex ordinatione divina. 83
6. An possit dari dominium aiorum in solidum eiusdem rei. 173
7. Quomodo crescat meritum ex dignitate maioris gratiæ. 262
8. An commune axioma, principium meriti nequit cadere sub merito, verificetur etiam in ordine ad potentiam Dei absolutam. 443
9. An anticipata solutio possit habere rationem premii respectum operis futuri. 456
10. An aliquis mereri possit primam gratiam per opera subsequenta prævisa. DU.

ALTER DUBIORUM.
DUBIA

De Satisfactione Christi Domini.

EX DISPUTATIONE QUARTA.

DUBIUM PRIMUM.

- 1. An Christi Incarnatio principaliter facta fuerit ad delendum peccatum originale, vel potius actuale. 78
2. An ad reparandum genus humanum Incarnatio fuerit medium necessarium, vel solum convenient. 79
3. An peccatum Deo damnum inferat, & quomodo. 98
4. Ad quam speciem Iustitiæ spectet virtus, qua Christus pro nobis satisfecit. 144
5. An ad rigorosam satisfactionem requiratur, ut fiat immediate ab ipsa persona offendente. 174
6. An vitius requiratur, ut non possit ex iustitia non acceptari ab offenso. 180
7. An iniuria crescat ex dignitate persone offensa. 204
8. An peccatum sit infamia gravitatis, & quomodo. 219
9. An possit quis pro alio mereri gloriam, & culpæ remissionem. 228
10. An possit quis pro peccato proprio Deo exhibere æquivalentem satisfactionem. 233

DUBIA

EX DISPUTATIONE QUINTA.

De Intellectu, & Voluntate Christi.

DUBIUM PRIMUM.

- 1. An veritates contingentes cognosci possint per species innatas, vel infusas. 40
2. An scientia infusa in intellectu Christo importet habitum speciebis distinctum. 50
3. An Christus uti potuerit hac scientia infusa sine conversione ad phantasmatata. 54
4. An hæc scientia in Christo fuerit discursiva. 58
5. An scientia infusa Christi fuerit perfectior, & maior scientia Angelorum. 62
6. An futura cadant sub obiecto scientiæ acquiretæ Christi. 72
7. An scientia acquiretæ Christi fuerit perfectior acquiretæ Angelorum. 74
8. An intellectus anime Christi fuerit sensibus alligatus. 83
9. An visio beata determinet voluntatem Reati ad id, quod est optimum, & ad actus magis Deo placentes. 101
10. An nolitio mortis in Christo fuerit voluntati divine contraria. 122
11. An voluntas Christi efficacis semper impleta fuerit. 132
12. An nolitio mortis in Christo fuerit efficacis, vel inefficax. 134
13. An possit dari due voluntates absolute oppositæ circa idem obiectum ex diversi finibus. 135
14. An in Christo fuerit, quoque passio timoris. 161

DUBIA

EX DISPUTATIONE SEXTA.

De Virtutibus Theologicis.

DUBIUM PRIMUM.

- 1. In quod ultimo resolvatur assensus supernaturalis fidei. 36
2. An fides infusa aliquam possit admittere dubitationem. 149
3. An fides sit certior cognitione primorum principiorum. 151
4. Qualis sit modus, propter quem necessarius est habitus infusus ad elicendum actum, sicut oportet, ad finem supernaturali consequendum. 196
5. An infideli ad credendum assensus semper sit necessarius

- positivum voluntatis imperium ad credendum. 247
6. An assensus credendi possit esse ex malo fine. 269
7. An assensus credendi possit esse evidenter credibilis. 295
8. Ad quem habitum spectet iudicium de evidentia credibilis mysteriorum fidei. 206
9. An in materia fidei assensus principiorum, & conclusionum sint specie diversi. 310
10. An si definita sit de fide, sit etiam de fide definitio. 337
11. An habitus Theologicus distinguatur ab habitu fidei infuse. 34
12. An sit habitus medius inter fidem, & scientiam. 13
13. An assensus conclusionis Theologicæ, & habitus in eam inclinans sit naturalis, vel supernaturalis. 346
14. An sit admittenda duplex necessitas mediæ, & præcepti. 380
15. An possit dari ignorantia invincibilis fidei. 390
16. An meritum de congruo ab imperatione distinguatur. 402
17. An post sufficientem Evangelii promulgationem sit necessaria ad iustificationem necessitate mediæ natiuitatis misteri Trinitatis. 420
18. An alius, quo quis sibi suam beatitudinem desiderat, sit alius spei, vel charitatis. 484
19. An licite quis possit orare pro eo, quem divinitus novis reprobum esse. 507
20. An Charitas sit una specie infima virtus. 531
22. An Charitas sit proprie amicitia hominis erga Deum. 533
23. An sit amicitia cum Deo ratione sui, vel ratione gratiæ sanctificantis. 539
23. An amor Dei debeat esse super omnia, que sine peccato tam mortali, quam veniali admitti non possunt. 549
24. An talis comparatio debeat esse explicita, & formalis, vel sufficit implicita, & virtualis. 550
25. An talis amor possit à voluntate creatæ elici sine habitu charitatis, aut ullo auxilio extrinseco per solam elevationem potentie extrinsecam. 561
26. An alius charitatis sit inter for in patria, quam in via. 639
27. An homo in pura natura constitutus possit solus nature virtus abque auxilio gratiæ Deum super omnia diligere. 644

DUBIA

EX DISPUTATIONE SEPTIMA.

De Virtutibus Moralibus.

DUBIUM PRIMUM.

- 1. An virtus moralis sit ens per se unum. 3
2. An virtus, & vitium sine relativa secundum esse, vel secundum dici. 22
3. An, & quomodo infantes post baptismum decedentes habeant virtutes morales in patria. 42
4. An in materia Iustitiæ contingant peccare per excessum. 48
5. An virtus mediæ inter vitia opposita per æqui distantiam ab illis. 51
6. An iustitia servet medium rei, vel rationis. 65
7. An actus virtutis infusæ ex mala circumstantia vitiosus possit. 87
8. An virtutes debeant admitti in Angelis. 87
9. An habitus boni in appetitu sensitivo existentes sint vere, & proprie virtutes. 92
10. An in parte corporis possit admitti habitus, qui dicatur Virtus. 95
11. An virtutes morales connexæ sint cum theologicis. 116
12. An Prudentia distincta sit ab Ethicæ, sive à scientia moralis. 136
13. An Prudentia sit habitus imperativus, vel tantum iudicativus. 155
14. An lex consistat in actu intellectus, vel voluntatis. 167
15. An promulgatio sit de essentia legis. 171
16. An diversio Iustitiæ in commutativam, & distributivam sit generis in species. 179
17. An Iustitia commutativa observet aliquando proportionem geometricam. 181
18. An Iustitia commutativa sit una specie athona. 184
19. An Iustitia distributiva quolibet actu plures respicere debeat. 186

F I N I S.

INDEX

I N D E X R E R U M N O T A B I L I U M.

Numerus prior Disputationem, posterior verò
marginalem numerum signat.

A Cœptio sola extrinseca non facit meritum de
condigno, 3. 259. & 435. Nec meritum tota-
liter in acceptatione divina consistit, 3. 466.
Actiones quo sensu dicuntur esse supposito-
rum, 2. 58.

Actus supernaturales viæ, & patriæ quomo-
do differant, 6. 185. Actus naturalis, & su-
& subordinata, 6. 192. Hi actus non necessariò differunt ex
obiecto formali, & motivo, 6. 214. Adhuc enim speciem
differunt ex diversitate principiorum delumere possunt, 6.
220. Non enim specificantur ob obiecto, tanquam à specifica-
tivo adæquato, sed inadæquato, 6. 222. Obiectum superna-
turale attingi potest nōdum actu supernaturali, sed etiam natu-
rali, non quidem ut tale reduplicativè, sed tantum specificati-
vè, 6. 225. Neque ob id virtutes supernaturales sunt super-
flue, 6. 226. Quia licet utroque actu attingi possit non tamen
eodem modo, quòd sufficit etiam ad eos distinguendos specie
subalterna, 6. 227. Quomodo actus supernaturalis circa ob-
iectum supernaturale versetur, 6. 232. Actus meritorius quid sit.
Vide meritum.

Adoptio quid sit, & quot eius conditiones, 2. 89. Ad adoptionem
proprie dictam talis extraneitas requiritur, ut adoptatus non sit
substantialiter adoptatoris unicus, sed solo affectus, 2. 90.
Adoptio est proprietas naturæ humanæ, ut extraneæ, non
verò simpliciter, 2. 110. Christus, ut homo, sed secundum
humanitatem non est filius Dei adoptivus, 2. 89. & 94. Neque
humanitas eius potest dici adoptata, 2. 101. Sed est, ac dici
debet filius Dei proprius, 2. 112. Non tamen dici debet natu-
ralis, 2. 116. Cur dici debeat filius proprius, & non natu-
ralis, 2. 121. Distinctio, filii proprii à naturali, & adoptivo
non est nova, ibid. Talis Christi filiationis in quo fundatur, 2. 122.
Est filius proprius totius Trinitatis, & non solius Patris, 2. 123.
Quo sensu possit dici filius Dei naturalis, 2. 128. Vide Christus.

Adoratio quid sit, & quorūplex, 2. 205. Christus, ut homo ado-
randus est eadem adoratione lætæ, quæ adoratur Verbum
ipsum, non ut motum talis adorationis, sed ut terminus,
& obiectum eius, 2. 208. In adorationem enim duo sunt di-
stinguenda, obiectum, seu terminus adorationis, & moti-
vum, seu causa illius, 2. 211. Quid sufficiat ad lætæ adora-
tionem, 2. 216. Potest etiam humanitas Christi ob propriam
excellentiā adorari cultu hyperdulæ, tanquam obiectum
motivum, & formale talis adorationis, 2. 221. Et potest talis
adorationis actus licite, ac decenter exerceri, 2. 227. Adora-
tio humanitatis Christi cum supernaturalibus donis est absolu-
ta, & non respectiva, qualis est adoratio Imaginis, 2. 230.
Christi imagines, & aliorum Sanctorum sunt adorandæ, 2.
237. Et quidem adoratio propria, & non ut pura signa reme-
morativa exemplaris, 2. 238. Non potest imago licite
adorari, quin simul adoretur exemplar, qua ratione eius
adoratio dicitur respectiva, non absoluta, 2. 241. Potest
eodem adorationis actu imago, & exemplar simul attingi
per modum unius totalis, & adæquati obiecti, 2. 242. Non
semper opus est, quod exemplar adoraretur, in recto, seu, ut
obiectum terminativum, ut quod, sed sufficit quod adore-
tur in obliquo, seu ut obiectum Quo, 2. 246. Non solum
sunt adorandæ cultu externo, sed etiam interno, 2. 249.
Imaginis adoratio est inferior adoratione prototypi, 2. 245.
Adoratio imaginis est respectiva exemplaris verò absoluta,
2. 256.

Amor concupiscentiæ quid sit, & quo pacto Deum ipsum pos-
sit habere pro obiecto, 6. 448. Non solum delectantur de acti-
bus, sed etiam de obiectis eorum, 6. 449. Amor concupiscentiæ
est proprius spei, ut à Charitate distinguitur, 6. 450. Amor
concupiscentiæ duplex ordinatur, & inordinatur, 6. 448. 459.
& 482. Amor amicitie erga Deum alter naturalis, alter su-
pernaturalis, 6. 523. Amicitia honesta potest esse duplex, 6.
536. Quæ sunt conditiones amicitie propriæ dicte, 6. 537.
Amor viæ specie differat ab amore patriæ, 6. 615. Vide hæc

diversitas sumatur, 6. 616. & 617. Magis appreciatus est
amor quo Beatus, quam quo Viator Deum amat, 6. 619. Et idem
idem numero amor viæ in patria perseverare nequit, 6. 623. In
patria verus, & proprius charitatis actus reperitur, non sic
fidei, & spei, 6. 625. Diversa obiecti approximatō sufficit ad
amores specie distinguendos, 6. 626.

Anima rationalis cur forma supernaturalis non dicatur, etiam
si à solo Deo infundatur, 6. 207.

Assumptio humanitatis. Vide Verbum, Natura, Christus;
Vnio hypostatica.

B Eatus in Cælo habet intensiorem amorem, quam unquam
habuerit in viâ, 6. 620. Beatus non determinatur à visione
beata ad id, quod est optimum, & ad actus magis Deo placen-
tes, 5. 101. Beatifica unio est proxima, & formalis causa impeccabi-
litas Christi, hypostatica verò radicalis solum, & remota,
2. 34. Beatitudines, & fructus non sunt habitus realiter, &
essentialiter distincti à virtutibus Cardinalibus, & theologi-
cis, 7. 215.

Beata scientia in Christo præter infusam, & acquisitam est admir-
tenda, 5. 1. Per hæc scientiam animam Christi potest simul, & de
facto omnia in Verbo videre, quæ Verbum videt 5. 4. Et hoc vel
pluribus visionibus, vel eadem numero visione per additionem
plurium respectuum attingendæ ad obiecta secundaria, 5. 4.
Quomodo id sit possibile declaratur, 5. 9. Illi respectus essent
infiniti differre ratione, non verò categorice, 5. 9. Adhuc
& futurorum in essentia à visione ipsa divina, 5. 11. Talis visio
non est supra seipsam reflexiva expressè, & formaliter, sed
tantum virtualiter, & implicite, 5. 13. Neque est comprehen-
siva, 5. 15. Talem scientiam beatam habuit Christus à suæ Con-
ceptionis initio, 5. 17. Potest etiam dici, quod si hæc scientia
non omnia novit actualiter, novit tamen habitualiter, 5. 18.
Explicatur talis dicendi modus, 5. 19. Vide scientia Christi.
Beata Virgo quare dicitur propriè genuisse hominem Deum, 1.
113. Et verè Mater Dei, 1. 166. & 226.

C Eritudo fidei est essentialiter consuetudo cum inveniendâ, 6.
86. Vide fides.

Charitas quo sensu dicatur forma aliorum virtutum, 6. 493. & 7.
23. Actus diligendi Deum quomodo dicatur naturalis quoad
substantiam, & supernaturalis tantum quoad modum, 6. 194.
Elicti potest actus aliquis fidei erga Deum, qui sit naturalis ordi-
nis, & aliquis pariter dilectionis actus saltem imperfectus, 6.
207. Est habitus supernaturalis facultati voluntatis super ad-
ditus, 6. 511. Eius descriptio assignatur, 6. 513. Obiectum pri-
mariū, & adæquatum Charitatis est Deus ipse, 6. 514. Non
præcise sub ea ratione, qua est auctor bonorum supernaturalium,
6. 519. sed sub ratione bonitatis suæ, qua infinite bonus est,
& perfectus secundum omnem rationem entis, 6. 526. Deus etiam
ut auctor bonorum naturalium esse potest obiectum chari-
tatis supernaturalis, 6. 529. Quælibet divina perfectio esse potest
obiectum formale charitatis, qui tamen omnes essent eiusdem
speciei, 6. 533. Charitas est propriè amicitia hominis erga Deum,
6. 536. Non quidem æqualitatis, sed excellentiæ, ibid. Quæ-
litas arithmetica non est necessaria conditio per se ad amicitiam
requisita, sed purè concomitans, 6. 537. Charitas habet ratio-
nem amicitie cum Deo moraliter, non physicè, 6. 539. Char-
tatis, & gratia suæ eadem realiter virtus theologica, & solum
formaliter distincta, vel perconnata, 6. 539.

Charitatis præcepto tenemur Deum super omnia diligere,
non intensivè, sed appreciativè, & prælativè, 6. 543. An
hic amor debeat esse super omnia, quæ sine peccato tam
mortalis, quam venialis admitti non possunt, 6. 549. Talis
comparatio non semper debet esse expressa, & formalis, sed
sufficit implicita, & virtualis, 6. 551. In quo consistat talis
amor appreciativus, & prælativus super omnia, 6. 533. Quo-
modo possimus aliquod obiectum intensius diligere, mi-
nus

R E R U M N O T A B I L I U M.

nus tamen appreciativè, & e contra, 6. 555. Potest homo talem
amoris actum elicere ex speciali Dei auxilio sine habitu chari-
tatis, 6. 560. Potest etiam Deus efficaciter talis habitus, &
auxilii intrinsicè inhererentis supplere per concursum specia-
lem extrinsecum, 6. 562.

Charitatis præcepto tenemur etiam diligere proximum, 6. 563.
Vnum est obiectum formale, & principale charitatis, quæ
Deus diligitur, & proximum, 6. 565. Ab eodem motivo speci-
ficatur actus charitatis erga Deum, & proximum, 6. 590.
Idem est habitus charitatis extendens se ad Deum, & prox-
imum, ibid. Cur proximum ametur eodem habitu charitatis,
quo Deus amatur, Sancti verò non eodem Religionis habitu
coluntur, quo ille, 6. 593. Eodem actu diligere potest Deus in se,
& proximum propter Deum, 6. 595. Ex actibus charitatis infuse
generatur habitus charitatis acquisitus, 6. 598. Charitatis in-
fusa, & acquisita variâ discrimina, 6. 604. & seq. Charitas man-
et in patria, 6. 613.

Causa alia physica, alia moralis, & utraque alia principalis, &
alia instrumentalis, 2. 178. Moralibus causis potest, ætequam
exillat, non autem physica, 3. 444. & 470.

Christus quo sensu dici possit compositus, 1. 13. 8. Quo sensu quid
per se unum, 1. 52. In Christo est unum esse substantiæ, sed
duplex esse essentia, & existentia, 1. 223. Christus dici potest
Deo gratus, & dilectus triplici gratitudine, & dilectione, 2. 4.
Est impeccabilis, 2. 33. Quæ impeccabilitas proximè, & formaliter
oriatur ex visione beata, radicaliter verò, & remore ex unio-
ne hypostatica, 2. 34. Hæc non est impeccabilitas simpliciter,
sed tantum secundum quid, 2. 35. & seq. Non repugnat de po-
tentia Dei absoluta peccatum cum unione hypostatica, vel
saltem potentia proxima ad peccandum, 2. 38. Quo sensu tunc
Deus peccare diceretur, per idiomatum communicationem, 2.
58. Licet actus peccandi sit culpabilis, non tamen potentia pro-
xima ad peccandum, 2. 47. 50 & 65.

Christus, ut homo, seu secundum humanitatem non est Filius Dei
adoptivus, 2. 89. & 94. Neque humanitas eius potest dici adop-
tata, 2. 101. Adhuc tamen nequit dici filius Dei naturalis 2.
116. Sed debet dici filius proprius, 2. 121. Vide Adoptio.

Christus habet relationem realem filiationis humanæ ad Beatam
Virginem, 2. 139. Filiatio convenit naturæ, ut subiecto in-
habitionis, & supposito ut subiecto denominationis, 2. 140. &
147. In Christo secundum humanitatem non reperitur virtus
legalis, vel politica respectu Dei, 2. 160. Reperitur tamen ser-
vitus naturalis, 2. 163. Est idem verè, & propriè dici potest
seruus Dei, 2. 166. Vide servitus.

Christus quomodo liberaretur habuerit sufficientem ad meritum
cum impeccabilitate compositibilem, 3. 389. & 403. Habuit
potentiam physicam ad eligendum opus consilii, vel superer-
ogationis minus perfectum, 5. 88. Quæ licet ei repugnet mor-
alis imperfectio postiva, non tamen negativa, 5. 92. Habuit
etiam moralem liberatem ad id, quod minus perfectum erat,
5. 96. Licet semper eligat, quod melius, & perfectius est,
5. 97. Vide libertas.

Christi humanitati data est virtus faciendi miracula vi unionis
hypostaticæ, veluti proprietatis eam consequens, 2. 178. Po-
tentia faciendi miracula in Christo fuit moralis, non physica,
2. 182. Quo sensu dicatur Christus miracula fecisse potestatem,
non imperationem, ut ceteri Sancti, 2. 195. Habuit potesta-
tem faciendi miracula nōdum imperativè, sed etiam impera-
tivè, 2. 199.

Christus, ut Deus, & Verbum pro nobis oravit, sed ut
homo, 2. 336. Et nunc etiam verè, & propriè pro nobis erat
in Cælo, 2. 340. Ob specialem rationem, ac dispensationem
simul fuit beatus, & cruciatus, quatenus erat simul comprehen-
sor, & viator, 3. 421. Quo sensu dicatur caput hominum,
& Angelorum, 3. 421. Vide Oratio.

Christus quid sibi, & nobis meruerit, & quando. Vide Meri-
tum Christi.

Christus quid noverit per scientiam beatam, infusam, & acquisi-
tam. Vide Scientia Christi.

Communicatio Idiomatum quid sit, & quorūplex, 2. 272. Ori-
tur ex unione hypostaticæ naturæ divinæ, & humanæ in eod-
em supposito, 2. 272. In quo consistat, & quomodo expli-
canda, 2. 275. Regulae de Idiomatum communicatione, 2.
277. Quomodo verificentur propositiones de Christo formate
sub nominibus naturarum divinæ, & humanæ, 2. 278. &
seq. Communicatio Idiomatum non fit in prædictis ipsam
unionem hypostaticam experimentibus, sed hypopocritibus,
2. 277. & 302. Quomodo verificentur propositiones de Chris-
to formate sub nomine proprio, 2. 310. & sequent.

Concretum substantiale determinari potest ab adiectivo unita-
tis prædicendo ab ulteriori dependentia eius ad suppo-
situm, non verò ab adiectivo multitudinis, 1. 136. Discrimen
inter concreta substantia, & accidentia quoad

multiplicationem, 1. 141. Adiectivum multitudinis tribuitur
concreto naturæ, ut supponit personaliter, adiectivum verò
unitatis, ut supponit simpliciter, 1. 143.

D Eum esse super omnia diligendum tripliciter intelligi po-
test, 6. 547. Tenemur Deum super omnia diligere appreciativè,
sive prælativè, non autem intensivè, 6. 543. Naturaliter
magis inclinamur ad Deum amandum, quam nosmetipsos, 6.
633. Ratio huius inclinationis, 6. 638. Deum esse veracem etiam
ratione naturali notum est, 2. 6. 320. Deus, ut sic, est obiectum
materiale fidei, ut verax, formale, 6. 16. & 23. Vide fides.

Discursus quomodo à simplici adhesionem differat, 6. 306. Al-
ter est formalis, & alter virtualis, ibid. Tres conditiones ad
discursum requisitæ, 6. 308. Discursus virtualis in materia
fidei divinæ negari non potest, 6. 310. Etiam formalis ad-
mitti potest, 6. 313. Qualis dependentia in certitudine con-
sequenti ab antecedenti sufficit ad discursum, 6. 314. Quo
sensu in materia fidei divinæ assensus conclusionis nitatur
bonitate illationis, 6. 317. Quale sit discrimen inter discursum
fidei, & theologicum, 6. 318. Quæ sunt eadem unum tercio
sunt eadem inter se, non intelligitur semper de vera, &
reali identitate, 6. 323. Bonitas illationis non intervenit, ut ratio
formalis assentiendi, sed ut pura conditio, 6. 356.

Dolor propriè ad potentias sensitivas pertinet, tristicius ad volun-
tatem, 5. 130. Passiones istæ non sunt actus potentis elici-
ti, ibid. Non tantum dolor, sed etiam tristitia fuit in Chris-
to, 5. 142. Et non tantum in portione animæ inferiori sed
etiam in superiori, 5. 147. Non tantum in esse remisso, sed
etiam summo, 5. 150. Et hoc fuit per miraculum, & specia-
lem Dei dispensationem, 5. 156. Fuit quoque in Christo
passio timoris, non tantum in appetitu sensitivo, sed etiam
in voluntate, 5. 161. Quomodo fuerit in eo talis passio, 5. 162.

Dominium quid sit, & eius propria definitio, 2. 169. Domi-
nium duplex aliud iurisdictionis, aliud proprietatis, 4. 82.
Duo dominia creata adæquata, ac in solidum sunt invicem
impossibilia, 3. 174. Jusaltum Reipublicæ, & basium,
sunt priuatum Civium particularem in eadem bona non sunt
duo dominia in solidum, 3. 174. Nec eriam pro uno in-
stanti tale duplex dominium in solidum potest in creaturis ad-
mitti, 3. 176. Aliud est dominium rei, aliud dominium iuris,
3. 179. Quomodo explicandum sit instantans donationis, & ac-
ceptionis, 3. 180.

Dona Spiritus sancti, beatitudines, & fructus non sunt habitus
realiter, & essentialiter distincti à Virtutibus Cardinalibus,
& Theologicis, 7. 215. Nullum assignari potest caput, ex
quo sic distinguantur, 7. 216. & seq. Homo per virtutes
sufficienter perficitur circa omne obiectum, & omni modo,
7. 220. Dona, & virtutes solationem differunt, & ex di-
versa comparatione, 7. 221. Virtutes morales quo pacto
rationem docti induant, ibid. Dona dicuntur virtutes in quodam
excellenti gradu, 7. 224.

E Cclesiæ propositio non est de ratione formali obiecti fidei,
sed conditio quædam requisita, sine qua ordinariè assen-
sus fidei non elicetur, 6. 377.

Essentia divina habet propriam substantiam absolutam à tribus
relatiuis personarum distinctam, 1. 324. Illa est communicabi-
lis, istæ communicabiles, 1. 305. Divina essentia non commu-
nicatur tribus divinis personis, ut sustentetur in illis, sed ex
plenitudine secunditatis, 1. 310. Quo sensu concedi possit di-
vinam essentiam potuisse incarnari, & immediate humanita-
tem assumere, 1. 316. Qualis unio esset ista, 1. 318.

Evidentia in attestante non excludit fidem infusam, sed cum ea
consistere potest, 6. 86. Talis tamen fides esse specie diversa à
nostra ob diuerfam eiusdem testimonii applicationem ad intel-
lectum, 6. 100. Evidentia moralis quid sit, 6. 282. Evidentia
moralis creditibilis articulo non nec determinat intellectum
ad assensum, nec voluntatem ad usum non credendi, 6. 293.
Ad quem habitum spectat iudicium de evidentia creditibilitatis
mysteriorum fidei, 6. 297.

Essentia est proprietas naturæ non suppositi, 1. 223. Huma-
nitas Christi non exitebat per existentiam Verbi increatum,
sed propriam, & creatam, 1. 207. Non est eadem ratio de exi-
stentia naturæ singularis, ac eius substantia, 7. 218. In Chris-
to est unum esse substantiæ, sed duplex esse essentia, & exi-
stentia, 1. 224.

Existentia, & possibilitas incarnationis non potest naturali
ratione demonstrari, 1. 66. Quo sensu possit argui in cogno-
sci, & per evidentiam illationem, 1. 60.
Extraneitas requisita ad hoc, ut aliquis dicatur filius adoptivus,
qualis esse debeat, 2. 90.

I N D E X

Fidei variae acceptiones, 6.2. Fides divina, seu theologia quid sit, 6.3. Duplex fidei obiectum materiale, & formale, 6.4. Obiectum materiale, vel formale quod fidei est Deus loquendo de obiecto incompleto, 6.6. Loquendo autem de complexo, tot sunt obiecta fidei, quot veritates catholice, 6.18. Obiectum formale quo, seu ratio formalis sub qua est prima, & summa veritas ad Dei revelationem ea, quae creduntur, 6.23. Ratio ultima credendi, & assentiendi non est Deitas ipsa, sed eius veritas, 6.24. Quomodo explicanda sit divina veritas, 6.28. Quid significet divina revelatio, 6.29. Fides infusa, & Theologia nostra se habent, ut habitus principiorum, & conclusionum, 6.30. In revelatione ipsa primae veritatis datur status in credendo, & in eam sit ultima fidei resolutio, 6.34. Ecclesiae propositio non est de ratione formalis obiecti fidei, sed conditio quaedam requisita, sine qua ordinarie actus fidei non elicitur, 6.37. Assensus fidei a tribus causis pendet, 6.38. In quod ultimo resolutio, 6.40. & 51. Cur veritas Dei naturali lumine cognoscibilis cognoscitur etiam debeat per assensum elicitum ab ipso habitu fidei infusae, 6.41. Revelatio primae veritatis non est formale motivum assensus fidei sed potius applicatio ipsius formalis motui, quod est ipsa prima veritas, 6.56. & seq. Vide Revelatio.

Fidei habitus de potentia ordinari, & naturali potest esse simul cum actu scientiae, & habitu ipsius, 6.104. Actus scientiae, & fidei non se possunt esse simul de eadem conclusione, 6.108. Cur possit esse simul notitia abstractiva, & intuitiva eiusdem obiecti, non verò actus scientiae, & fidei, 6.118. Visio perfecta, & immediata obiecti repugnat cum fide actuali eiusdem etiam de potentia Dei absoluta, 6.139. Actus scientiae, & fidei plus inter se differunt, quam cognitio perfecta, & imperfecta, 6.123. Fides ex genere suo non dicit invidentiam ex parte obiecti negativam tantum, sed posseivam, 6.124. Motivum fidei nisi habere non potest ad movendum in praesentia evidentiae, & visionis, 6.126. Non tantum cognitio reintroductiva, sed etiam evidens abstractiva est incompossibilis cum actu fidei, 6.129. Quo pacto articuli quidam scientiarum, & creduntur, 6.132. Diveritas mediolorum non sufficit ad contradictionem tollendam, 6.137.

Fides est simpliciter, & absolute certior tam obiectivè, quam subjectivè omni scientia naturali, 6.147. Quam dubitationem possit fides infusa admittere, 6.149. Quomodo sit etiam certior cognitio principiorum principiorum, 6.151. Quid importet certitudo fidei, 6.153. In nobis est fides acquisita credibilium, 6.155. Praeter haec datur quoque infusa, 6.156. Non tantum propter maiorem actus perfectionem intensionem, sed ad credendum simpliciter, ut ad salutem oportet, 6.159. & 164. Credibilia non sunt in habitu fidei praesentia, sed per species, 6.165. Fides infusa est necessaria praeter acquisitam, & propter supernaturalitatem actus credendi, tum ob maiorem eius certitudinem, & firmitatem, 6.166. Qualis sit actus credendi, ut oportet ad salutem, 6.168. Fidei infusae nequit subesse falsum, 6.171. Non elicitur actus fidei infusae sine assensu concomitanti fidei acquisitae, 6.173. Cur praesertim sit necessaria propter supernaturalitatem actus, 6.181.

Fidei infusae actus est supernaturalis quoad modum, non quoad substantiam, 6.185. Actus supernaturales in nobis non expectantur, 6.188. Probabilis est actus fidei infusae, & acquisitae esse unum, & eundem quoad substantiam, 6.191. Actus naturalis, & supernaturalis non differunt specie disparata, sed subalterna, & subordinata, 6.192. Qualis sit modus, propter quem necessarius est habitus infusus ad eliciendum actum, si cur oportet ad finem supernaturalem consequendum, 6.196. Certitudo fidei sumitur ex eius comparatione ad quoddam extrinsecum infallibile, cui actus conformatur, 6.198. Ex duplici capite necessaria est fides infusa praeter acquisitam ad fidei assensum, ut credere oportet, 6.168. & 204. Fides acquisita potest tendere in quodcumque obiectum motium, & terminatum, in quod potest infusa, 6.218. Non quod tamen superfluit infusa, 6.226. & 227.

Fidei assensus praerquirat motionem voluntatis, qua intellectus ad assensum determinatur, 6.236. Non solum quoad exercitium, sed etiam quoad specificationem actus regulariter loquendo, 6.239. Quilibet fidei assensus de facto est liber libertate exercitii, 6.241. Non sufficit imperium voluntatis negativum, ut intellectus miteris fides assentiarum, 6.244. Etiam postea evidentia restantem necessarium est adhuc voluntatis imperium ad determinandum intellectum ad ipsum exercitium actus, 6.245. In fidei ad credendum assensu non semper est necessarium tale voluntatis imperium postquam ad credendum, 6.247. Non repugnat de potentia absoluta intellectum elicere fidei assensum circa obiectum obsecrum sine ullo voluntatis imperio, 6.251. Pius credulitatis affectus in voluntate supernaturalis esse debet saltem quoad modum, 6.263. Non autem quoad substantiam, 6.266. Affectus credendi nequit esse ex malo fine, 6.269. Non est eadem ratio de assensu fidei ab intellectu eliciendo, & de pia affectione in voluntate, 6.280.

RERUM NOTABILIU.

In solo voto, 6.433. Maior est necessitas fidei explicitae, quam baptismi, ibidem. Quid dicendum de Indis Occidentalis, 6.435.

Filiatio naturalis quid sit, 1.16. Filiatio adoptiva, & eius conditiones, 2.89. Christus non est Filius Dei adoptivus, 2.89. & 94. Vide Adoptio.

Fortitudo quid sit, 7.197. Non tantum adversa fuisse, sed etiam interitum propular, 7.199. m. 200. A signatur proprium eius obiectum, 7.202. Duo sunt praecipui fortitudinis actus, & duae illius species, 7.203. Quenam sint mala à virtute fortitudinis ferenda, vel propulanda, 7.204. Fortitudo extrema contrigit vicia inter quae mediat, 7.210.

Futura per species infusae Christi non novit, 5.40. Quomodo illa novit, 5.44. Vide Scientia Christi.

Gaudium cum tristitia pugnat etiam si sit circa diversa obiecta, 5.152. Tempore passionis fuerunt simul in Christo per miraculum, & speciale Dei dispensationem, 5.156. Motivum gaudii beaticum non destruitur motum tristitiae, neque e contra, 5.188. Vide Tristitia.

Gloria est ex meritis Christi, 3.469. Pau meruit omnibus quoad sufficientiam, solis autem electis quoad efficaciam, ibid. Vide meritum Christi.

Gratitudo, & dilectio triplici potest Christus dici Deo gratus, & dilectus, 2.4. Quenam dicatur gratia unionis, ibi. Quae, & qualis sit sanctitas, & gratitudo per gratiam habituales, 2.6. Unio hypostatica non sanctificat radicaliter naturam assumptam in ordine ad supernaturalia bona, sed tantum casualiter, & dispositivè, 2.6. In quo necessarius gradu gratia habituales connexionem habeat cum unione hypostatica, 2.7. Sanctificare, & gratificare naturam non est effectus formalis, primarius unionis hypostaticae, sed secundarius tantum à Deo impediibilis de potentia eius absoluta, 2.7. Loquendo de facto, & de potentia ordinaria humanitas Christi indiget gratia habituali, ut esset sancta, & grata in ordine ad beatitudinem, 2.8. Sanctitas substantialis naturae assumptae per hypostaticam unionem negari non potest, 2.9. Haec tamen non reddit naturam negari, & acceptam in ordine ad bona supernaturalia, 2.10. Porrit humanitas in puris naturalibus à Verbo assumi, quo casu nec gratia esset nec ingrata, 2.15. Unio hypostatica dici potest naturam assumptam sanctificare in ordine actus primi, & perfectivè, quam gratia habitualis, 2.16. De potentia absoluta Christi humanitas gratia habituali non indiget ad effectum sanctificationis, 2.17. Quo sensu dixerint Patres humanitatem assumptam fuisse sanctificatam per unionem, 2.19. Qualiter differat participatio divinitatis, quae habetur per gratiam habituales ab ea, quae habetur per hypostaticam unionem, 2.20. Vnio gratitudo locum affert usque ad gloriam formaliter, unio autem hypostatica locum radicaliter, casualiter, & dispositivè, 2.20. Quo sensu à Patribus unio hypostatica dicatur summa sanctitas, 2.22. Quo sensu natura assumptam substantialiter ab unione sanctificatur, 2.24. Quo sensu component Patres humanitatem cum Verbo unitam sero igitur, 2.26.

Gratia actualis duplex, 2.28. Christo ad eliciendos actus supernaturales necessaria fuit gratia actualis per modum concurrentis, 2.28. Non verò per modum principii, quia non fuit purus Viator, sed etiam beatus, 2.29. Gratia habitualis sanctificat formaliter humanitatem assumptam, ac veluti in actu secundo, unio autem hypostatica radicaliter, & virtualiter, ac veluti in actu primo, 2.37. Gratia capitis in Christo non est forma aliqua distincta à gratia habituali eiusdem, 2.46. Quo sensu gratia unionis dicatur esse sanctitas altioris ordinis, quam sit sanctitas gratiae habitualis, 2.30. & 49.

Gratia habitualis Christo collata fuit summa, & omnium maxima, 2.66. Non tamen in eo sensu, ut nec de potentia Dei absoluta augeri poterit, 2.68. Nec in quantitate, nec in qualitate datur terminus intrinsecus, quo habitus non possit maiori de potentia Dei absoluta, 2.70.

H

Habitus infusus non est absolute, & simpliciter necessarius ad substantiam actus, sed tantum ad aliquem eius modum, 6.195. Quo pacto habitus supernaturalis non datur tantum ad sic agendum, sed etiam ad simpliciter agendum, 6.403. Differunt inter habitus vici, & patrie, ibid. Quando habitus sunt subordinati, non oportet, quod si plures differunt, sic differant & actus, 6.208. Habitus naturalis in solo

non sunt separati, sed subordinati, 6.228. Qualis sit modus, propter quem est necessarius habitus infusus ad eliciendum actum, sicut oportet, ad finem supernaturalem consequendum, 6.196. Difficilè est assignare in voluntate specialem habitum infusum ad imperandos fidei actus, 6.377. Et de clarare quanam esset haec virtus, 6.278. Si haec affectio spectat ad specialem virtutem, haec dici potest virtus credulitatis, vel fidelitatis, 6.281.

Habitus fidei est unus specie in omnibus, 6.349. Quo sensu habitus dicitur specificari per actus, 6.357. Fides absolute loquendo est habitus practicus, 6.361. Nemo cognoscere potest se habere habitum fidei supernaturalem, 6.367. Neque se habere actum credendi supernaturalem, & infallibilem, 6.369. Nec de hoc esse certus potest certitudine fidei divinae, 6.371. Nec etiam certitudine theologica, 6.372. Moraliter certitudine potest quis cognoscere se habere fidem divinam, 6.375. Quae dicatur certitudo moralis, 6. ibidem, & 188. De veritate obiecti certus est fidelis per fidei assensum, non autem de ipso assensu, 6.377. Vide Fides.

INDEX

quiritie iurium alterius, 7.76. Quodnam sit ius, & dominium ad iustitiam pertinens, 7.163. Quomodo explicari debeat ius, & dominium, 7.163. Quid sit obligatio iustitiae in debito legali fundata, 7.166. Quid sit lex, & in quo consistat, an in actu intellectus, vel voluntatis, 7.167. In solo actu voluntatis consistit, 7.169. Actus intellectus interuenit, ut sola condicio, 7.170. Promulgatio non est de essentia legis, 7.170. Imperium physicum est actus voluntatis, morale uero intellectus, 7.172. Vim directiuam lex oppositiua habet potius a voluntate legislatoris, quam ab intellectu, 7.175. Lex uero naturalis adequatè spectat ad intellectum, 7.176. Iustitia particularis diuiditur in commutativam, & distributam, 3.149. & 7.27. Discrimen inter utramque, 7.278. Hæc diuisio est generis in species, 7.179. Vnde præferunt eorum specifica distinctio attendi debeat, 7.183. Commutativa non est una specie a thoma, 7.184. Distributiva in quolibet actu non necessarîo plures respicit, 7.186. Iustitia legalis est specialis virtus à cæteris distincta, 7.189. Specie differit à iustitia distributiva, 7.190. Ac etiam à virtute pietatis, & obseruantie, 7.191. Reperitur iam in Principe, quam in Subditis, 7.192. Est virtus generalis non pædicatione, sed virtute, & imperio, 7.193. Est eiusdem rationis in Principe, & in Subditis, 7.194. Deus in premiando merita nostra seruat aliquo pacto modum iustitiæ commutativæ, & distributivæ, 3.160. An Dei ad creaturas fit vera, & propria iustitia est questio magna parte de nomine, 3.154. & 190. Deus merita remunerat non ex solo fidelitatis motivo, gratitudinis, sed etiam aliquo modo ex motivo iustitiæ, 3.156. Quæ ratione negatur in Deo ratio iustitiæ erga creaturas, eadem quoque ratione negari deberet in eo ratio gratitudinis, 3.157. Præter debitum fidelitatis in Deo datur aliud debitum, quod est medium inter debitum fidelitatis, & debitum rigorosæ iustitiæ strictis illis, & latius isto, 3.159. Obligatio ex iustitia oritur ex promissione sub conditione onerosa operis æqualis, vel condigni ad rem promissam, 3.159. Debitum merito de condigno respondens strictius est, quam purum debitum fidelitatis respondens merito de congruo, 3.164. Virtus ex qua Deus dicitur nostra compensare merita à gratitudine, & fidelitate distincta non est iustitia simpliciter, & absolutè dicta, seu rigorosa, qualis est commutativa inter homines, 3.166. Conditiones ad rigorosam iustitiam requiruntur, 3.168. Explicatur prima conditio, 3.171. Explicatur cætera conditiones, 3.172. Æqualitas, quam rigorosa iustitia constituit inter creditorem, & debitorem, confurgit ex natura dati, & accepti, & non fundatur omnino in gratia, & liberalitate retribuentis, 3.182. & 185. Iustitia commutativa rigorosa, ac simpliciter dicta requirit iurium alteriter inter contrahentes, & dominii translationem, 3.173. Hæc conditio deficit inter nos, & Deum, ibid. Quodnam sit iustitia commutativa, & propriè dictæ obiectum formale, & minus, 3.182. Non reperitur in creaturis ius strictum, & propriè dictum adversus Deum, neque in Deo debitum simpliciter erga creaturas, 3.183. Iustum, & equum commutativum requirit æqualitatem in natura rei fundatam, & non tantum in simplici contrahentium pactione, 3.185. & 217. Inter Deum, & hominem intercedere nequit talis, ac tanta iustitia, quanta inter Patrem & filium emancipatum, dominum, & servum manumissum, 3.186. Quæ ratione virtus ex qua Deus merita remunerat, desinat à ratione iustitiæ commutativæ verè, & propriè dictæ, 3.187. Quæ ratione eius debitum adhuc fit strictius, quam fidelitatis, & gratitudinis, ideoque possit aliquo modo dici iustitiæ, 3.188. & 189. Er melius vocaretur debitum iustitiæ retributivæ, vel præmiativæ, quam commutativæ, 3.190. Quomodo in creatura possit assignari aliqualis ius adversus Deum, 3.193. Quomodo actiones nostræ quamvis sint sub pæssimo Dei dominio, adhuc esse possint materia iustitiæ retributivæ inter nos, & Deum, 3.196. Iustitia commutativa quo pacto etiam circa spiritualia bona versari possit, & non tantum circa temporalia, 3.198. Neque versari tantum circa utile, & nocivum intrinsecè, ibid. Quo pacto ledere ius hominis, si Deus eius merita non compensaret supposita promissione, 3.201. Hoc debitum iustitiæ in Deo non est rigorosum, & strictè sumptum sicut nec ius ad gloriam in creatura reperitur, 3.207. Iustitia commutativa, ut sic, dicit aliquam imperfectiorem, & ideo non est in Deo obligatio iustitiæ sub nomine commutativæ, sed potius retributivæ, & præmiativæ, 3.209. Omnia sunt sub pæssimo Dei dominio, 211. Quo pacto dicatur amittere dominium creaturæ, quando destruitur, 3.213. Explicatur munus iustitiæ commutativæ propriè dictæ, 3.215. Debitum iustitiæ commutativæ propriè dictæ

aut ex simplici pactione inter contrahentes oriri non potest, 3.217. Iustitia distributiva magis propriè admittenda est in Deo, quam commutativa, 3.220. Quomodo hanc de facto exercere cum beatis, 3.221. & 224. Debitum in Deo iustitiæ distributivæ assignari debet proportionaliter, sicut assignatur debitum commutativæ, 3.228. Hoc præferunt intelligitur de adultis, non de parvulis, licet etiam in istis assignari possit, 3.231. Iustorum opera sunt magis meritoria ex eo, quod prode dat ex gratia data propter merita Christi, quam essent alia, si talis gratia non esset per Christum, 3.236. & seq. Hoc potest dupliciter explicari, 3.242. Gratia independentè data à meritis Christi esset eiusdem rationis cum ea, quam modo habemus dependentè ab eis, 3.244. Aliud sumitur moralis bonitas operis, & ratio meriti, aut valor ad præmium, 3.246. 249. Opera iustorum ex habituine ad Christi merita, vel sunt maiori digniora, vel saltem multipliciter in eis ratio conferendi idem præmium, 3.242. & 351. Opera viri sanctioris sunt maioris valoris, ac moralis estimationis cæteris paribus, quam minus Sancti, 3.253. Dignitas personæ operantis est una, & præcipua ex conditionibus ad meritum requisitis, 3.253. Maior dignitas personæ ex maiori gratia habituali cæteris paribus augeat meritum operis, non tantum ad maiorem condignitatem, sed etiam ad maius præmium, 3.255. Crescit meritum ex dignitate maioris gratiæ, non ad æqualitatem, & arithmeticè, sed secundum proportionem, & geometricè, 3.263. Hoc non obstante potest homo minus sanctus æqualiter mereri, & magis sanctior, 3.264. Cur è contra maior indignitas peccatoris vim non habeat ad augendam malitiam actus, 3.269. Non solum gratia, quæ natura præcedit, sed etiam quæ concomitatur actum elicitem, confert ei valorem, & dignitatem, 3.271. Non maiorem valorem confert gratia habitualis uni operi meritorio, quam alteri, sed omnibus, & singulis æqualem, 3.273. Libertas est præcipua conditio actus meritorii, 3.350. Libertas ad meritum requisita non est tantum libertas à coactione, sed etiam à necessitate, quæ consistit in potestate operandi, & non operandi, 3.351. Libertas in Christo ad meritum requisita non salvari sufficit per hoc, quod fuerit necessitatus ad præceptorum observantiam solum necessitate suppositionis, & consequentiæ, 3.352. Neque per hoc quod fuerit determinatus ad bonum in communi, non tamen ad hoc, vel illud in particulari, 3.354. & seq. Neque sufficienter salvari per media, & auxilia moralia intrinseca, 3.357. & seq. Neque quia præceptum poterat obligare quidem, sed non sub peccato nec quidem veniali, 3.366. Nec etiam sufficienter salvari per indifferentiam quoad circumstantias motivi, vel intentionis actus, 3.369. Neque per indifferentiam ad circumstantiam temporis, 3.372. Neque quia potuit à Deo imperare præcepti dispensationem, 3.376. & seq. Nec sufficit sola libertas essentialis, quæ convenit voluntati, ut sic, 3.382. Nec quia Christi impeccabilitas fuit tantum moralis, non physica, 3.384. Sed ex hoc, quod sola libertas remota fuit in eo ad meritum sufficiens ex speciali privilegio, quod fuerit fœdalis Viator, & Comprehenfor, 6.389. & seq. De ratione libertatis, ut sic, non est descriptibilis, licet sit semper annexa cum libertate limitata in arbitrio creaturæ, 3.393. Quo pacto in actibus præcepti Christus habuerit libertatem necessitati oppositam, & cum contingentiâ connexam, 3.397. Regulariter loquendo ad meritum requiritur libertas proxima expeditus libertatis ius, 3.398. Ex peculiari privilegio, & speciali dispensatione hic ad meritum Christi non exigebatur, ibid. Libertas ad meritum sufficiens quomodo in Christo cum impeccabilitate componebatur, 2.402. Libertatem, & potentiam physicam Christus habuit, ad eligendum quos consiliis, vel supererogationis minus perfectum, 5.99. Quia licet ei repugnaret morali imperfectio potius non tamen negatur, 5.99. Habuit quoque libertatem moralem ad id, quod minus perfectum est, seu proximam libertatem physicam, 5.96. Quæ tamen ad actum nunquam reducta fuit, quia in operando semper elegit, quod melius, & perfectius erat, 5.97. Potest etiam in Christo admitti moralis necessitas ad meliora, 5.115.

M.

Meritum in communi quid sit, 3.7. & 2. Quodnam dicatur præmium illi correspondens, 3.3. Alia meriti des.

RERUM NOTABILIU.

definitio, 3.4. Diuiditur in meritum de congruo, & de condigno, 3.5. Quid sit utrumque, 3.6. Æqualitas meriti condigni ad præmium non est quantitas, sed proportio, 3.8. Hæc æqualitas non est natura rei, sed ex aliqua ordinatione legalis, 3.9. Non est de ratione meriti de condigno, quod sit necessarium in materia perfectæ iustitiæ, 3.11. Meritum de rigore iustitiæ, quod nullo modo involuit gratiam, & liberalitatem retribuentis, in sola humana politia reperitur, non in diuina, 3.12. Inter nos, & Deum proprium, & verum intercedit meritum de condigno respectu gloriæ, 3.14. Ad asseruendam in actu dignitatem, & valorem præmio adæquatum sufficit sola diuina ordinatione in gratia inclusa, 3.15. Divisio meriti in congruum, & condignum est theologica, non autem in genere naturæ, vel moris, 3.16. Quo sensu vita æterna dicitur gratia, & merces, 3.18. Ad meritum de condigno sufficit æqualitas proportionis ad præmium, 3.19. Quale ius acquiratur ad gloriam per meritum de condigno, & quomodo debitum inducatur in Deo, 3.20. Duplex est distinguendum ordinatio, & acceptio ad præmium vite eterne, 3.23. & 90. Una inducit æqualitatem in opere ad præmium, alia vero obligationem ex parte retribuentis, 3.24. 91. Non est idem omnino opus esse dignum, atque habere completam meritacionem, 3.26. Meritum completè sumptum non ex sola actus dignitate conlurgit, sed etiam ex ordinatione eius ad præmium, 3.27. Quo sensu dicitur Deus merita nostra premiare ultra condignum, 3.28. & 29. Quomodo Deus in remuneratione iustorum, & punitione impiorum seruet iustitiam, & misericordiam, 3.32. Alter explicandi modus præsum axiomata, 3.34. Meritum de congruo uniuersè analogicè conuenit cum merito de condigno in ratione communi meriti, 3.37. Ratio specifica distinctiua meriti ab alio, 3.38. Quo sensu meritum de congruo dicitur uniuersè secundum quod, 3.40. Discrimen inter obligationem ex fidelitate, & iustitia, 3.41. Meriti condicione, 3.61. Prima est, quod sit opus liberum, 3.61. Qualis hec libertas esse debeat, 3.63. & 64. Secunda, quod sit moraliter bonum, 3.65. Tertia quod sit premio æquale, seu proportionatum, 3.68. Quarta, quod sit actus supererogationis, 3.69. Non est necessaria conditio, quod sit opus supererogationis non sub præcepto iniunctum, 3.71. Neque necessaria est certa intentio in actu, nec eius relatio actualis, vel virtualis in Deum, ibid. Quinta conditio regulariter necessaria est status gratiæ sanctificantis, 3.72. Non tamen de potentia Dei absoluta, 3.74. Quænam sit acceptatio, & ordinatio, quæ Deus dicitur operi conferre valorem, & dignitatem, 3.79. Quomodo de potentia absoluta actus possit esse meritorius de condigno absque gratia inherente, 3.80. & 81. Sexta conditio ad meritum necessaria est status vie, 3.83. Meritum de congruo quomodo ad imperationem distinguitur, 3.84. Beatis conceditur imperatio, non tamen meritum, ibid. Hæc conditio non est necessaria de potentia Dei absoluta, 3.85. Meritum an requiratur promissionem de premio reddendo, tanquam conditionem necessariam est controversia de nomine, 3.87. Ordinatio, & acceptio in plus habet, quam promissio, 3.88. Hæc controversia est de nomine, 3.90. Explicatur mens Scoti in hoc puncto, 3.91. & 92. Quæ ratio dicitur meritum condignum diuina promissione compleri, 3.93. Condignitas sumi potest vel pro debito, vel pro valore æquivalente ad præmium, 3.92. Non est idem omnino opus esse dignum, ac habere rationem meriti completam, 3.96. Sola Dei promissio de premio retribuyendo non dat valorem, aut dignitatem iustorum operibus, sed eam supponit, 3.97. Promissio duplex, alia inducens solum fidelitatis obligationem, alia etiam iustitiæ, 3.100. Iuxta duplicem acceptiorem valorem, & condignitatis operis potest meritum dici habere valorem, & condignitatem ad præmium a promissione, vel non, 3.102. Meritum condignum promissione diuina completur, 3.107. Aliud est loqui de merito personæ, aliud de merito operis, 3.110. Quo sensu dicitur Scotus promissionem, & acceptationem diuinam spectare ad complementum meriti, 3.111. Quæ ius meritum inducat in ordine ad præmium, 3.111. Quo pacto curat exemplum de valore monetæ, & de valore meriti, 3.121. Quæ ratio valet ex parte de brauiio, & cursu in stadio, 3.123. Ac etiam parabola de operariis in vinea hora undecima conductis, qui fuerunt facti æquales in premio primo summo mane conductis, 3.127. Quo sensu fit verum, meritum ideo esse tale, quia accepturum, 3.129. Meritum completè sumptum aliquid addit supra hoc, quod esse mercede dignum, 3.131. Quomodo in promissione differat meritum de condigno à merito de congruo, 3.135. Quomodo etiam in ea differat meritum, & demeritum, 3.136. 137. Non inconuenit Deum se voluntariè constituisse debitorem creaturæ, 3.139. Meritum Christi validius fuit ad liberandum,

quam peccatum ad condemnandum, 3.142. Ex vi acceptationis habitualis in gratia inclusa non se obligat Deus ad compensanda opera, sed ex virtualis super actum immediate cadentis, 3.146. Si ex vi ordinationis, & acceptationis in gratia inclusa inducitur obligatio in Deo ad reddendum præmium, alia ordinatio, & promissio superflua esset, 3.147. Regulariter meritum præcedit præmium, non subsequitur, 3.240. Non tamen opus est, quod semper tempore præcedat, sed sufficit naturæ prioritas, 3.428. Meritum Christi omnes infinitum agnoscent, sed his est de modo, 3.274. Meritum, & valor operis moralis coincidunt, 3.277. Condignitas meriti Christi etiam secundum Scotum non præcisè attenditur ex diuina acceptatione, 3.279. Quo sensu dixerit Scotus infinitatem meriti Christi ad acceptatione diuina pendere, 3.280. 271. & 324. Christus meriti non potuit reoperationes diuinas, sed tantum humanas, 3.283. Ordo originis inter diuinas personas non importat superioritatem, & inferioritatem, 3.285. Quodcumque Christus pro nobis orauit, & meruit apud Patrem, semper hoc fecit, ut homo, non ut Deus, nec ut Verbum, 3.287. Meritum Christi ex infinita dignitate personæ merentis non fuit simpliciter infinitum, & positivè, sed tantum secundum quid negativè, 3.288. Ex hac circumstantia sumptis maiorem infinitatem, quam ceteri actus ex obiecto infinito, in quod tendunt, 3.289. Et maiorem adhuc, quam sumat peccatum ex Deo offenso, adhuc tamen non simpliciter infinitam, 3.290. Non quia diuinum suppositum verè, & physicè in opera non influeret, 3.292. Nec quia satisfactio, vel meritum non crescat ex dignitate personæ, 3.294. In quibus actionibus iustitiæ commutativæ attendatur, vel non attendatur conditio personæ, 3.295. Quid intelligatur per conditionem valorem actionis augmentem, 3.296. Ratio adæquata, cur meritum Christi ex circumstantia personæ infinitatem simpliciter non accipiat, 3.298. Non crescit adæquate, & ad æqualitatem dignitatis personæ Christi, sed tantum ad proportionem, 3.300. & 333. Quæ ratione influxus moralis personæ Christi in limitationem accipiat, 3.302. Valor operis nedum sumitur ex dignitate personæ operantis, sed etiam ex iustitia actus moralis bonitatis, 3.304. Premii magnitudo non attenditur præcisè ex dignitate personæ nullo habitu respectu ad operis bonitatem, 3.307. Meritum Christi non est simpliciter infinitum, quia unum opus erat melius alio, 3.308. Eterant in æqualia simpliciter in ratione meriti, 3.309. & seq. Quoad valorem ex dignitate personæ desumptam omnia Christi opera erant æqualia, non autem ex aliis capitibus, 3.312. Quando omnia essent æqualia quoad præmium promeritum, adhuc dici possent in æqualia in condignitate, vel modo merendi, 3.313. Saluator tota meritorum Christi excellentia per solam ordinis infinitatem, 3.314. Quia in hoc genere infiniti satisfactio Christi est longe superioris ordinis, quam quævis offensa Dei, 3.315. Si meritum Christi esse simpliciter infinitum, plus Christus meruisset, quam Deus remunerare potuerit, 3.317. Quo sensu Christi meritum dicitur ordinabile ad omne præmium possibile, 3.320. Cur satisfactio Christi, etiam intra suum ordinem finita, sufficiens fit pro peccatis infinitis, 3.322. Quo sensu dixerit Scotus opera Christi esse infiniti valoris ex sola Dei acceptatione, 3.281. & 324. Ex illimitatio valore in meritis Christi ad satisfaciendum pro peccatis calculatur solum vis satisfactiva superioris ordinis, 3.330. Regula logicorum pro calculo argumentis ritè utendis, ibid. Quantitas valoris meriti non oritur præcisè ex sola operantis dignitate, 3.333. Proportio valoris operis ad illam nec etiam in rigore geometrica dici potest, 3.335. Infinitas ordinis non coincidit cum infinitate simpliciter, & absoluta, 3.340. Ex vi unionis hypostaticæ, non dicitur humanitas Christi deificata, & sanctificata, nisi finito modo, 3.342. Neque ex parte rei oblate sufficienter deducitur infinitas simpliciter satisfactiois Christi, 3.346. 347. Ex unionis hypostaticæ nullus resultat modus physicus infinitus in actionibus Christi, 3.349. Meriti caput Christus a primo sue conceptionis instanti, 3.405. Præferunt meriti per actum amoris erga Deum, 3.406. Varii modi hoc defendendi reiciuntur, 3.408. & seq. Necessitas Beati ad Deum amandum non tantum est moralis, sed etiam physica, 3.384. & 416. Meretur ex speciali privilegio, quia erat simul viator, & comprehenfor, & sola libertas remota erat sufficiens in actibus suis, ut meritorii essent, etiam in amore beatifico, 3.417. Meritum gloriæ corporis, anime impassibilitatem, cæterisque eiusdem immortalitatis dotes, non quidem directè, & immediatè, sed tantum mediatè, & indirectè, 3.419. Non tamen de facto meruit gloriam anime, nec alia dona supernaturalia, ut gratiam, & lumen gloriæ, 4.454. Et hic modus habendi beatitudinem sine merito fuit Christo gloriosior, 3.446. Absolutè tamen loquendo ea omnia meriti potuit, 3.428. Opus non est, meritum semper precedere premio tempore, sed sufficit naturæ prioritas, ibid. Inter meritum, & præ-

Et primum requiritur aequalitas proportionis, non quantitas, 3. 438. Christus de facto non sibi meruit incarnationem sed hypotheticam unionem, 3. 439. Nec etiam de potentia absoluta potuit sibi incarnationem mereri per opera unionem antecedentia, 3. 442. nec minus per opera subsequenta, 3. 442. Meritum non causat primum, nisi vel existens, vel ut praecognitum absolute futurum, 3. 455. Potuit tamen mereri continuationem, & perseverantiam eiusdem hypotheticae unionis, licet de facto neque hanc mereretur, 3. 461.

Natura quaelibet irrationalis, vel insensibilis, quae nata est suppositari, potius de potentia absoluta, a Verbo immediate assumi, 1. 236. Quo casu dicitur suppositari, non personari, 1. 233. Et hoc oritur ex diversitate fundamenti illarum unionum, non vero ex parte termini, 1. 235. Ad denominationem personationis naturae assumptae praestandam non tantum concurrunt persona terminans naturam, sed etiam ipsum unionis fundamentum, 1. 242. Neque repugnat accidens absolute immediate Verbo uniri unionis simplicis sustentationis, 1. 248. Non quidem tanquam subiecto, sed termino suae dependentiae, 1. 253. Habitudines sustentationis, & inhaesionis in accidente absolute sunt ab invicem realiter distinctae, & separabiles, 1. 250. Verbum ab accidente assumptum in recto denominari non potest, sed tantum in obliquo, 1. 256. Accidens etiam concitium potest immediate a Verbo assumi, 1. 256. Non est eadem ratio de sustentatione naturae substantialis in supposito, sicut de sustentatione accidentis in subiecto, 1. 274.

Necessitas alia mediis, alia praecipis, 6. 380. Negatio, quae necessario, & inseparabiliter continet subiecto, tempore supponit in eo contentam aliquam positivam, 1. 98.

Notitia intuitiva, & abstractiva quomodo differant, 5. 68.

Obiectum formale, quod est ratio formalis sub qua obiecti fieri est prima, & summa veritas Dei revelantis, ea, quae creduntur, 6. 23. Vide Fides.

Omnia pura, quae sit bona in genere moris, non repugnant, 3. 42. Imo & meritoria praemia supernaturalis, 3. 44. Voluntarium directum, & indirectum, seu expressum, & interpretatum duplex, 3. 45. Quale voluntarium indirectum, & interpretatum non sufficit ad contrahendam in actu hoc actum, 3. 46. Regulariter pura omnia bona, & meritoria non contingit, 3. 51. aliud est non violare preceptum negativum, aliud obviare, & adimplere, 3. 57. quemadmodum supernaturalis ad puram omissionem meritoriam sufficit, 3. 59.

Omnipotentia Dei, quando dicitur plura facere posse supra existentiam naturam, id intelligendum est de existentia physica, non metaphysica, 3. 474.

Oratio huiusmodi potest, 3. 335. Christus adhuc in Caelis verus, & proprie pro nobis orat, 3. 340. oratio connotat in orante vel impotentiam faciendi optatum, vel potentiam a rogato dependentem, 3. 341. Non tamen orat eodem prioris modo, quo orabat in Terris, 3. 346. Oratio necessaria est ad physicam executionem obtinendam donorum, iam per suam passionem, nobis imperatorum, 2. 348. Talis oratio licet sit imperatoria, non tamen meritoria, 2. 356. Omnis Christi oratio absoluta in Terris fuit exaudita, non omnis conditionata, 2. 353.

Peccatum omne includit rationem iniustitiae strictè sumptae in Deum, 4. 81. Omnia peccata sunt nobis verita, non tantum titulo domini iurisdictionis, sed etiam proprietatis, 4. 82. In peccato includitur ratio iniuriae proprie dictae, quae est contra iustitiam non tantum legalem, sed etiam proprie dictam, 4. 90. Peccans tenetur ex iustitia ad satisfactionem Deo pro illata iniuria, 4. 96. Quo pacto per peccatum ledatur Deo pro illata iniuria, 4. 96. Quo pacto per peccatum ledatur Deus in bonis inordinatis, 4. 99. Nostra satisfactio pro peccatis non est ex rigorosa iustitia, quia supponit gratiam creditoris, 4. 104.

Personalitas creata entitatem positivam non dicit, 1. 67. Sola duplex negatio dependentiae actualis, & aptitudinalis ad alienum suppositum est de ratione personae, non vero potentialis, 1. 74. Quid sit persona, 1. 85. Persona divina per aliquod positivum constituitur, 1. 90. Non est idem iudicium faciendum denegatio per communicabilitatem, ut quod, & ut quo, 1. 91. Si eadem divina

persona plures assumeret humanitates, diceretur unus homo, non plures homines, 1. 335. Potest una persona plures assumere naturas, 1. 258. Non tamen plures personas eandem naturam, 1. 260. Si eadem natura a pluribus dependere personis, a singulis dependeret ad quae in sua suppositione, & non in ad quae tantum, 1. 271. Neque natura pluribus propriis subsistentis terminari potest, 1. 285.

Portio superior, & inferior quid sint, & quomodo in anima distinguantur, 5. 146.

Praedestinatio Christi praecessit peccati praevisionem, 4. 8. De cretum de existentia creaturae intellectualis eius praedestinationi supponi debet, 4. 17. Christus non fuit primò Praedestinatus, ut Redemptor, 4. 22. Occasio peccati solium praevixit, ut conditionate futuri, neque esse motum absolute ferendi remedium, 4. 24. ob merita, vel demerita solium ex suppositione futura nullus a Deo destinatur absolute ad gloriam, vel poenam, sed tantum ob ea praevia, ut absolute futuri, 4. 26. Ex vi primae electionis, ac praedestinationis Christi adhuc in mundum venisset, nullo existente peccato, 4. 38.

Prudencia non est cum virtutibus moralibus necessariò connexa, 7. 120. quomodo intelligatur de ratione prudentiae esse, confesse se habere appetitui recto, 7. 122. non potest voluntas exerceat intellectum cauendo errorem positive, 7. 123. Regulariter loquendo nec virtutes morales sunt sine prudentia, neque haec sine illis, 7. 129. & 124. Quomodo prudentia etiam perfecta potest esse sine virtute morali, & quomodo non, 7. 127. Quo sensu dicitur omnis malus ignorans, 7. 123. Prudentia non solum dicitur de mediis ad finem, sed etiam de seipso sine, 7. 135. Distinguitur ab Ethica, seu a scientia morali, 7. 137. Tot sunt prudentiae secundum speciem, quot sunt virtutes morales acquirere, 7. 140. Una solium genere admitti potest respectu omnium agibilium, 7. 148. Qualis sit prudentia in tota sua amplitudine, & perfectione extentiva accepta, 7. 149. Quo sensu prudentia dicitur virtus moralis, cum aliqui sit intellectualis, 7. 155. prudentia non est habitus imperativus, sed tantum iudicativus, ibi.

Quantitas, & qualitas non habent terminum intrinsecum, quo habito nec de potentia Dei absoluta maiorari possunt, 2. 70. quae, & qualis libertas ad meritum requiritur, 3. 352. quomodo libertas ad meritum sufficiens in Christo cum eius impossibilitate componatur, 3. 402. Quae, & quomodo sine conditione ad rigorosam iustitiam requiritur, 3. 168. quae sit magna ex parte de nomine, an Dei ad creaturas fit vera, & propria iustitia, 3. 174. & 190. quae scientia, & quomodo fuerit in Christo, 3. 1. quanta fuerit gratia habitualis Christo collata, 2. 66. quomodo omnes virtutes morales in medio consistere dicantur, 7. 47. quo pacto peccatum dicitur infinitae gravitatis, 4. 219.

Qualitas numquam ad talem statum pervenire potest, ut amittat univocitatem cum ceteris individuis eiusdem rationis, 2. 76. Qualitatis infinitas finitatem generat: intentiva non repugnat, 2. 83. Si esset categoricae infinitas, adhuc ex tali infinitate infinitas simpliciter non bene deduceretur, 2. 83.

Relatio unionis hypotheticae est extrinsecus adveniens ad praedictamentum habitus reducibilis, 1. 38. Est modus quoad substantiam supernaturalis, 1. 39. Vide Unio hypothetica.

Religio non dicitur Theologica virtus, quia non immediate attingit Deum, sed actum, scilicet cultum Deo exhibitur, 6. 442.

Satisfactio Christi non est cura satisfactio, sed etiam rationem meriti includit, 4. 108. Satisfactio duplex alia perfecta, alia imperfecta, 4. 109. Christus de condigno satisfecit pro nobis, non ratione solius divinae, acceptioni extrinsecae, sed etiam ratione valori, ac dignitatis suorum operum, 4. 111. Et hoc accipiendo condignitatem pro valore,

valore, & sufficienti proportionem ad primum, 4. 112. Talem valorem, ac dignitatem habuerunt opera Christi, non solum aequalum, sed etiam superabundantem, praecisa etiam extrinsecâ acceptione divina, 4. 113. & seq. Talis sufficientia, & condignitas tribui debet unionis hypotheticae, & dignitati ab ea provenienti, & non solum voluntariae, ac promissioni divinae, 4. 115. Cur satisfactio Christi fuerit altioris ordinis quoad valorem, quam fuerit iniustitia Deo illata quoad gravitatem, 4. 119. Si in satisfactio Christi spectetur obligatio in Deo inducta ad remittendam offensam, haec plane oritur solum ex libera promissione, & acceptione divina, 4. 120. Talis valor, & condignitas in operibus Christi habetur a gratia habituali formaliter, & ab unione hypothetica radicaliter, & casualiter, 4. 122. Aliud est Christum satisfecisse condignè, & ad aequalitatem, aliud vero satisfecisse ex toto rigore iustitiae, 4. 133. Deus remittendo nobis peccata intuitu satisfactionis Christi, exercuit veram, & propriam iustitiam, ut distinguitur a iustitia communitate, & metaphorice dicta, licet non rigorosam, qualis exerceat inter homines, 4. 136. & seq. Christus satisfecit pro nobis actu iustitiae proprie dictae exercuit, adhuc tamen ex rigorosa iustitia non satisfecit, 4. 138. Eius satisfactio fuit perfecta, quia per eam reddidit est aequalens, imò & excedens debitum, non tamen rigorosa, quia haec aequalitas, & excessus in gratia, & liberalitate creditoris fundabitur, 4. 139. & 148. Satisfactio Christi non pertinet ad iustitiam communitatem proprie dictam, nec ad distributivam, sed potius ad vindictivam, 4. 145. Non fuit adus rigorosae iustitiae de se conditione quarandam ad rigorosam iustitiam concurrentium, 4. 148. Principium libere satisfaciendi non fuit divinum suppositum, sed humanitas, assumptae, 4. 137. Habuit Christus suorum actuum perfectum dominium libertatis, non autem proprietatis, quod necessarium est ad constituendam perfectam iurium alteriter inter contrahentes, 4. 171. Ad satisfactioem rigorosam requiritur, ut immediate fiat ab ipsa persona offendente, 4. 174. Et quod non possit ex iustitia non acceptari ab offenso, 4. 18. & seq.

Satisfacere Deo nequit pura creatura de toto rigore iustitiae, 2. 100. Potuit tamen de potentia absoluta satisfacere de condigno, & ad aequalitatem, licet non in eo excessu, quo Christus satisfecit, 4. 202. Sicut iustitia creata ex dignitate personae offensae; ita satisfactio ex dignitate satisfaciendi, 4. 205. Talis satisfactio potest esse ad aequalitatem, quia offensa in peccato non est simpliciter infinitae gravitatis, 4. 207. Ad hanc compensationem inducendum non necessario requiritur aequalitas inter personam offensam, & satisfaciendum, sed sufficit aequalitas valor morali in satisfactioe respectu iniuriae, 4. 214. Offensa non cretat ad aequalitatem dignitatis personae offensae, sed ad proportionem cognitionis, quae habetur de illa, 4. 223. Quamvis gravitas peccati fit superioris ordinis, quam quaelibet satisfactio pura creaturae, non tamen est ita notabilis excessus inter illos ordines, quin per eam sufficienter compensari possit, & ad aequalitatem, 4. 214. & 226. Patuisset homo cum auxilio Dei, & gratia habituali de potentia absoluta pro suo peccato ad aequalitatem satisfacere, non tamen virtutibus naturae, 4. 237.

Scientia triplex datur in Christo beata, infusa, & acquisita, 4. 1. Anima Christi potest simul, & de facto omnia in Verbo videre, quae Verbum videt, 5. 4. Et hoc vel pluribus visionibus, vel eadem numero visionem per additionem plurium respectuum attingentiae ad obiecta secundaria, 5. 4. Quomodo id fit possibile declaratur, 5. 5. Illi respectus essent infiniti sine categoricis, non vero categoricis, 5. 9. Adhuc infinite distaret talis visio a visione ipsa divina, 5. 11. Talis visio non esset supra seipsam reflexiva expressè, & formaliter, sed tantum virtualiter, & implicite, 5. 13. Neque esset comprehensiva, 5. 17. Talem scientiam habuit Christus a suae conceptionis initio, 5. 17. Per eam dicitur, quod fit non omnia novit actualiter, novit tamen habitualiter, 5. 18. Explicatur talis dicendi modus, 5. 19.

Scientia infusa est etiam in Christo confirmanda praeter scientiam beatam, 5. 18. Haec scientia non excluditur ab illa, 5. 30. Per hanc scientiam novit Christus Deum ipsum Trinum, & Unum per speciem infusam divinam essentiae, 5. 34. Novit etiam omnia universaliter, sive quidditates creatas per species, infusas, 6. 36. Quid dicendum sit de cognitione singularium, 5. 37. Quomodo haec doctrina sit intelligenda, 5. 38. Per species infusas futurum non novit, 5. 40. Quomodo illa novit, 5. 44. Neque per eas species habere potuit notitiam futurorum intuitivam, 5. 46. Quomodo cordium cogitationes novit praesentes, & futuras, 5. 47. In Christo duplex scientia infusa est distinguenda, una obiectorum naturalium, altera supernaturalium, 5. 38. Non indiguit in huius scientiae usu conversatione ad phantasmata, potuit tamen ad libitum sic eam exercere, 5. 55. Po-

nit hac scientia infusa per discursum, 5. 59. & seq. Species infusae animae Christi fuerunt perfectiores speciebus Angelicis, 5. 63. Penes quid attendenda sit haec maior perfectio, 5. 64. Scientia acquisita praeter beatam, & infusam, est in Christo constituenda, quae est propria Viatorum, 5. 67. Per hanc scientiam intuitivè cognovit omnia individua, tam materialia, quam immaterialia, quae unquam habuit praesentia, 5. 68. Ac etiam cogitationes, & secreta cordium, quando haec obiecta erant intrâ sphaeram activitatis suae, 3. 69. Et non solum individua, & singularia, quae successivè sese illi offerebant, sed etiam eorum naturas, & quidditates intuitivè, 5. 70. Habuit etiam consequenter cognitionem eorum rememorativam, 5. 71. Licet praeterita ad obiectum huius scientiae pertineant, non tamen futura, 5. 71. Haec scientia fuit in Christo ab instanti conceptionis, & progressu temporis aucta, 5. 73. Intellectus animae Christi non fuit sensibus alligatus, ibid. Haec scientia intuitiva, & acquisita in Christo non fuit praefactor cognitione acquisita Angelorum, sed imperfactor, 5. 74. Quorum obiectorum species fuerint a Deo intellectus Christi infusa, 5. 75. & 76. Quodam fuerit obiectum adaequatum scientiae acquisitae animae Christi, 5. 83. Servitus proprie dicta quid sit, 2. 158. Alia naturalis, alia legalis, ibid. Servitus humanae, & legalis tres conditiones, 2. 159. In Christo secundum humanitatem non reperitur servitus legalis, & politica respectu Dei, 2. 160. Reperitur tamen servitus naturalis, 2. 163. De ratione servi non est ita sub alterius dominio constitutus, ut cum eo, nec in bonis, nec in honoribus, nec in sedecommunicat, 2. 189. Unio hypothetica habet vim collidendi ab humanitate Christi omnem conditionem servitutis legalis, & mancipii, non tamen naturalis, quae fundatur in ipsa conditione naturae, 2. 176.

Spes Virtus Theologica quid sit, 6. 438. Qua ratione distinguatur a Fide, & Charitate, 6. 440. Non tantum visionem, Dei sed Deum ipsum quoque immediate attingit, 6. 442. Quo pacto beatitudo quoque formalis spectat ad obiectum materiale Spei, 6. 443. Deus ipse est obiectum principale, & immediatum Spei, beatitudo vero formalis est minus principale, 6. 444. Quenam alia bona reducuntur ad obiectum minus principale Spei, 6. 446. Quo pacto amare Deum per virtutem Spei amore concupiscentiae non fit inordinatum, 6. 448. Amor concupiscentiae est proprius Spei ut à Charitate distinguitur, 6. 450. Beatitudo sub ratione ardoris non est obiectum, formale virtutis Theologiae, 6. 454. Nec auxilium Dei, nec eius omnipotentia, ut parata nobis illud conferre, est obiectum formale Spei, 6. 456. Sed est Deus ipse, ut est summum bonum amabile amore concupiscentiae supernaturalis, & quae incommodum amantis, 6. 458. Quenam sit ratio formalis distinctiva Spei à virtute Charitatis, 6. 458. Per virtutem Spei amare Deum mihi, non autem propter me, quae duo valde differunt, 6. 461. & 463. Quare adhuc talis amor fit supernaturalis, 6. 463. Quare fit imperfectior amore ex virtute charitatis elicitio, 6. 464. Possibile est Spem in beatum manere quoad habitum, licet non quoad omnes eius actus, nec sub denominatione Spei, 6. 468. Modus id defendendi, 6. 473. Quo sensu ex omnibus Virtutibus Theologicis sola Charitas in patria remanere dicitur, 6. 477. Praesentia, & absentia obiecti non distinguunt specie Spem, & Charitatem, sed actus earum, qui sunt desiderium, & tenio 6. 478. An utraque virtute adus tenionis perfectior est actu desiderii, 6. 479. Quare fides quoad nullam actum in patria manere possit, 6. 481. Praecipuum discrimen inter actum Spei, & charitatis, 6. 483. Cur actus, quo quis sibi futuram desiderat beatitudinem fit Spei, non Charitatis, est contra verò, quando eandem desiderat alteri, 6. 484. Potest Deus de potentia absoluta damnationem eius reprobo revelare, 6. 489. Nedium peccatorum, sed etiam iusto, 6. 490. Regulariter tamen, & de potentia ordinaria id contingere nequit, 6. 491. Nullum ex hoc sequitur inconveniens, 6. 493. & seq. 15. Cui talis fuerit revelatio nec potest, nec tenetur beatitudinem sperare, 6. 500. Revelatio reprobatum potest tribus modis concepti, 6. 502. Quomodo potest ille licite desperare, & quomodo non, 6. 506. Quo casu possit orare quis pro reprobo sibi revelato, 6. 507. Quo sensu possit ille, cui talis fuerit revelatio beatitudinem nolle, 6. 509.

Substantia creata in duplici negatione consistit, 2. 18. & 66. Est quid realiter à natura singulari distinctum, & per divinum potentiam ab ea separabile, 1. 109. Inherentia proprie loquendo non opponitur substantenti, sed per se existentiae, 1. 118. Substantia non dicitur complere naturam substantiae, nisi negativè, 1. 118. In divinis admittenda est substantia, absque divina essentiae praeter tres personales relativas, 1. 304. Illa est communicabilis inter communicabiles, 1. 305. Quo sensu admittenda sit in divinis haec substantia absoluta praeter tres relativas, 1. 308. Divina essentia non communicatur distributis suppositis divinis, ut sustentetur in illis, sed ex ple-

I N D E X

nitidine secundarij, 1. 310. In divinis re vera admittende sunt tres substantie relaxi...

Temperantia, ut est Virtus Cardinalis, quid sit, & quor eius species, 7. 206. Humilitas est prima, & precipua temperantia...

Verbum immediate etiam partes assumpti assumptione simplicis sustentationis, non vero personationis, 1. 113. e. 149. Loquendo da tali unione prius natura fuerunt partes Verbi...

Virtus quid sit, & quotuplex, 7. 1. quid sit virtus moralis, 7. 21. An sit ens per se unum, 7. 3. In ratione habitus, & qualitas an intrinseca...

Virtus in medio consistit, quod non est tri, sed rationis, 7. 43. Quomodo omnes virtutes morales in medio consistere dicantur.

7. 47. Quomodo etiam iustitia in medio consistere dicatur, 8. 48. Medium rationis in virtutibus non consistit in iudicabili...

Virtutes morales etiam in gradu perfecto non sunt inter se necessarii connexae, 7. 99. Non funt connexae ratione perfectio...

Virtus Theologica quid sit, 6. 1. Virtus supernaturalis in substantia, quae dicitur, 6. 207. primum, & precipuum...

Vnionis hypostatice possibilitatis offenditur, 1. 28. Subiectatur in natura, & terminatur ad Verbum, 1. 33. Est unio substantialis...

Vnio hypostatice ex via ratione formali non sanctificat formaliter humanitatem assumptam in ordine ad bonum supernaturalis, sed ad summum radicaliter, 2. 6. Quam connexionem habere...

Vnio hypostatice ex causa communicationis Idiomatum, 2. 272. Gratia vnionis in Christo fuit radix, & primum principium omnis meriti, 3. 446. Voluntas efficax Christi semper fuit...

Voluntas Christi efficax semper implera fuit, 5. 132. Neque voluntas elicere deus contrarios absolutos circa idem obiectum etiam secundum diversas rationes, 5. 137. Nolle conditionaliter sufficit ad simpliciter tristari, 5. 138.

DISPUTATIO PRIMA DE DOMINICA INCARNATIONE.

QUESTIO PRIMA:

An divini Verbi Incarnatio fuerit possibilis.

QVAMVIS Incarnationis nomen quibuldam Haeeticis inuisum fuerit, ut novum, nec adiquate explicans...

Nihilominus Concilia, Patres, & Theologi ad significandam ineffabilem unionem...

Est itaque Incarnatio, ut inquit Scotus 3. dist. 19. art. 1. quod 7. 9. quodammodo unio naturae humanae cum Verbo in unitate...

ARTICULUS PRIMUS.

Quodnunc possibilis ex parte Verbi assumptis.

Possibilitatem Incarnationis ex hoc primo capite offendit Caspensis cum aliis Recentioribus 11. 20. dist. 1. & inquit esse Scoti rationem...

ut suppleat formaliter vicem naturae create, quam tamen continet virtualiter...

Idem inquit non esse hanc possibilitatem arguendam ex perfectione entitatis personalis, quasi ipsa contineat virtualiter aliquam personam...

Sed tota huius puncti difficultas consistit in explicando modo, quo fieri poterit, ut Verbum factum sit substantialiter homo...

Recentiores contra contendunt id non sufficere, sed saluari debere divinam personam esse intrinsece humanitatis unitam...